

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Τράπεζες: Αύξησαν τα εξυπηρετούμενα δάνεια κατά 5,8 δισ. ευρώ

Αξιοσημείωτη πιστωτική επέκταση, για πρώτη φορά από τα τέλη της δεκαετίας του 2000, εμφάνισαν στο α' εξάμηνο της τρέχουσας χρήσης οι εγχώριες συστημικές τράπεζες, επιτυγχάνοντας να αυξήσουν την εν Ελλάδα «πίτα» των εξυπηρετούμενων δανείων κατά 5,8 δισ. ευρώ.

Όπως γράφει ο Χρήστο Κίτσιος στο euro2day.gr, κατά τη διάρκεια του πρώτου μισού της χρονιάς, Alpha, Πειραιώς, Εθνική και Eurobank προχώρησαν σε εκταμιεύσεις νέων δανείων 16,9 δισ. ευρώ. Το ίδιο διάστημα, είχαν αποπληρωμές 11,8 δισ. ευρώ. Πέτυχαν, επομένως, καθαρή πιστωτική επέκταση 5,1 δισ. ευρώ, που προήλθε σχεδόν στο σύνολό του από εταιρικές χορηγήσεις. Στο παραπάνω ποσό προστίθενται περίπου 650 εκατ. ευρώ από ταξινόμηση σε «ενήμερα» ρυθμισμένων δανείων και την αύξηση του υπολοίπου χορηγήσεων δανείων σε ξένο νόμισμα (σ.σ. κυρίως δολαριακά).

Πρόκειται για εντυπωσιακή επίδοση, αν συνυπολογισθεί ότι, κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου, υπήρξαν μόλις δύο μεγάλοι λογαριασμοί χορηγήσεων. Ο ένας αφορούσε σε δάνειο περίπου 600 εκατ. ευρώ, που έλαβε η Macquarie, για να χρηματοδοτήσει μέρος του τιμήματος εξαγοράς του ΔΕΛΔΗΕ και ο άλλος σε αναχρηματοδότηση δανείων της Fraport Greece, με πρωταγωνιστή και στις δυο περιπτώσεις την Alpha.

Το δάνειο στη Macquarie χορηγήθηκε από την Alpha και ενδέχεται να αντικατασταθεί από κοινοπρακτικό δάνειο με τη συμμετοχή και των υπολοίπων συστημικών τραπεζών.

Κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου, η Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια Ελλάδος προχώρησε σε έκδοση νέου ομολογιακού δανείου, για την αποπληρωμή του κοινοπρακτικού του 2017 (968,4 εκατ. ευρώ). Alpha, Eurobank και Εθνική χορήγησαν περίπου 200 εκατ. ευρώ έκαστη στη Fraport Greece, ενώ Alpha και Πειραιώς επέκτειναν τη χορηγική τους δράση και στη θυγατρική της Fraport, η οποία διαχειρίζεται το αεροδρόμιο της Αττάλειας.

Τον τίτλο του πρωταθλητή στην άτυπη «κούρσα» διατήρησε στο εξάμηνο η Alpha Bank, εμφανίζοντας στην Ελλάδα πιστωτική επέκταση 1,7 δισ. ευρώ και αύξηση των εξυπηρετούμενων δανείων κατά 1,8 δισ. ευρώ. Περιλαμβανομένων και των κοινοπρακτηθέντων δανείων, που διανεμήθηκαν στις υπόλοιπες ελληνικές τράπεζες από την Alpha (Fraport 600 εκατ.), η προσαρμοσμένη καθαρή πιστωτική επέκταση ανήλθε σε 1,3 δισ. ευρώ.

Η Πειραιώς κάλυψε, κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου, την μικρή υστέρηση του πρώτου και έκλεισε στο εξάμηνο με καθαρές χορηγήσεις (νέες εκταμιεύσεις 4,4 δισ. ευρώ μείον αποπληρωμές 3,2 δισ. ευρώ) ύψους 1,2 δισ. ευρώ. Η «πίτα» των εξυπηρετούμενων δανείων αυξήθηκε κατά 1,45 δισ. ευρώ, μετά από αποθεραπείες δανείων και επίδραση συναλλαγματικών διαφορών.

Αντίστοιχη είναι η εικόνα της Εθνικής, η οποία χάρη σε καθαρή πιστωτική επέκταση 1 δισ. ευρώ στο β' τρίμηνο, έκλεισε το εξάμηνο με αύξηση των εξυπηρετούμενων δανείων κατά 1,3 δισ. ευρώ. Σε ετήσια βάση, εμφανίζει αύξηση της «πίτας» των εξυπηρετούμενων κατά 2,3 δισ. ευρώ.

Η Eurobank προχώρησε στις υψηλότερες εκταμιεύσεις νέων δανείων (5,2 δισ. ευρώ), κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, είχε, όμως, και τις υψηλότερες αποπληρωμές (4,3 δισ. ευρώ). Αν συνυπολογιστούν τα ρυθμισμένα δάνεια που ταξινομήθηκαν ως ενήμερα και η επίδραση από συναλλαγματικές διαφορές, η τράπεζα αύξησε το εν Ελλάδα υπόλοιπο των εξυπηρετούμενων δανείων της κατά 1,2 δισ. ευρώ στο εξάμηνο.

Η Eurobank έχει κάνει το πιο δυνατό ξεκίνημα στο τρέχον τρίτο τρίμηνο καθώς χορηγεί ενδιάμεση χρηματοδότηση της τάξης των 650 εκατ. ευρώ στην ΕΛΛΑΚΤΩΡ για το εγχείρημα πρόωρης αποπληρωμής του ευρωομολόγου. Επιπρόσθετα, φημολογείται ότι θα χρηματοδοτήσει με 350 εκατ. ευρώ τη μικτή εταιρεία Motor Oil- ΕΛΛΑΚΤΩΡ, για να προχωρήσει στην εξαγορά του 86% της νέα Ανεμος.

Πηγή: euro2day.gr

Ελληνικό: Στο 1,9 δισ. ευρώ οι πρώτες 8 επενδύσεις - Όλα όσα σχεδιάζονται

Περίπου 14 μήνες μετά τη μεταβίβαση του Ελληνικού στη Lamda Development, στη μεγάλη ανάπτυξη του πρώην αεροδρομίου έχουν δρομολογηθεί επενδύσεις, με τη συμμετοχή τρίτων φορέων, συνολικής αξίας 1,9 δισ. ευρώ.

Η μεγαλύτερη μέχρι στιγμής, μακράν των υπολοίπων, αφορά το Ολ κληρωμένο Τουριστικό Συγκρότημα με καζίνο (IRC) επένδυση συνολικού ύψους 1 δισ. ευρώ (150 εκατ. το τίμημα που θα εισπράξει το Δημόσιο για την άδεια καζίνο, περί τα 600 εκατ. το κόστος κατασκευής, με το υπόλοιπο ποσό να αφορά τον αναγκαίο εξοπλισμό το χρηματοοικονομικό κόστος και λοιπά έξοδα).

Όπως γράφει η Ναυτεμπορική:

□ Ολοκληρωμένο Τουριστικό Συγκρότημα με καζίνο: Η υλοποίηση του IRC, σύμφωνα με όσα έχουν δηλώσει οι δημιουργοί του, η κοινοπραξία των ΓΕΚ Τέρνα - Hard Rock, αναμένεται να ξεκινήσει τους πρώτους μήνες του 2023 και να διαρκέσει περίπου 3 χρόνια, με την έναρξη λειτουργίας του Hard Rock Hotel & Casino Athens να τοποθετείται το 2026.

Το IRC θα είναι ένας από τους 6 πύργους (ψηλά κτήρια με επιτρεπόμενο ύψος έως 200 μ. από την επιφάνεια της θάλασσας) που έχουν προβλεφθεί στο Ελληνικό με τη συνολική επιτρεπόμενη δόμηση για το σύνολο της συγκεκριμένης ανάπτυξης να έχει οριστεί σε περίπου 168.000 τετραγωνικά μέτρα. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίστηκαν στον διαγωνισμό που προηγήθηκε, το εν λόγω πολυώροφο συγκρότημα θα περιλαμβάνει ξενοδοχείο 5 αστέρων ελάχιστης επιφάνειας 60.000 τ.μ., εγκαταστάσεις καζίνο επιφάνειας τουλάχιστον 12.000 τ.μ., εγκαταστάσεις συνεδριακών και εκθεσιακών χώρων τουλάχιστον 12.000 τ.μ., καθώς και κλειστό χώρο θεαμάτων (αρένα) τουλάχιστον 3.000 θέσεων. Η κοινοπραξία των ΓΕΚ Τέρνα - Hard Rock, εκτός από τις υποχρεώσεις της προς το Δημόσιο για την άδεια καζίνο, θα υπογράψει με τη Lamda Development σύμβαση μίσθωσης της έκτασης των 200 στρεμμάτων που θα χρησιμοποιήσει για το Ολοκληρωμένο Τουριστικό Συγκρότημα.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η Lamda θα εισπράττει το 5% επί των ακαθάριστων εσόδων του IRC, ενώ υπάρχει και πρόβλεψη για ένα ελάχιστο ποσό.

□ Δύο τουριστικά συγκροτήματα στο παραλιακό μέτωπο: Η πρώτη συμφωνία που ανακοινώθηκε για το Ελληνικό στο τέλος του 2020, αρκετούς μήνες πριν υπογραφεί η σύμβαση για τη μεταβίβαση του πρώην αεροδρομίου, ήταν με την TEMES του Αχιλλέα Κωνσταντακόπουλου για την από κοινού με τη Lamda ανάπτυξη δύο σύγχρονων, πολυτελών ξενοδοχείων και των αντίστοιχων τουριστικών - οικιστικών συγκροτημάτων στο παράκτιο μέτωπο του Ελληνικού, την πρώτη πενταετία υλοποίησης του έργου, με το ύψος της επένδυσης στα 300 εκατ. ευρώ. Η ανάπτυξη των μονάδων θα γίνει μέσω δύο εταιρειών ειδικού σκοπού, στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων θα συμμετέχουν οι όμιλοι της TEMES και της Lamda, σε ποσοστό 70% και 30% αντίστοιχα.

Συνέχεια...

Ο σχεδιασμός των μονάδων θα γίνει από κορυφαία διεθνή αρχιτεκτονικά γραφεία, ενώ η διαχείρισή τους θα ανατεθεί σε διεθνούς φήμης εταιρείες διαχείρισης (hotel operators).

□ Πύργος μικτής χρήσης: Ένας ακόμα πύργος - τοποσήμο θα κατασκευαστεί εντός του Επιχειρηματικού Κέντρου (Commercial Hub) του Ελληνικού στην περιοχή της Λεωφόρου Βουλιαγμένης. Αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας της Lamda με την Brook Lane Capital (επενδυτικό κεφάλαιο με έδρα το Λονδίνο) και είναι επένδυση συνολικού ύψους 200 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για μικτή ανάπτυξη (Mixed Use Tower), η οποία θα αποτελείται από χώρους γραφείων, πολυτελές ξενοδοχείο και κατοικίες, με το χρονοδιάγραμμα να προβλέπει ότι θα ολοκληρωθεί εντός της πρώτης πενταετίας του έργου. Η συμφωνία της Lamda με την Brook Lane Capital δεν έχει λάβει την τελική της μορφή (τουλάχιστον δεν έχει ανακοινωθεί επίσημα κάτι σχετικό). Υπό τον όρο εκπλήρωσης των αιρέσεων που προβλέπονται στη συμφωνία - πλαίσιο, η ανάπτυξη θα γίνει μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας θα συμμετέχουν εταιρεία του ομίλου Brook Lane Capital και η Ελληνικό Α.Ε. (θυγατρική της Lamda η οποία έχει στην κατοχή της το ακίνητο του πρώην αεροδρομίου) σε ποσοστό 70% και 30% αντίστοιχα.

Ο σχεδιασμός του Mixed Use Tower έχει ανατεθεί στο κορυφαίο διεθνές αρχιτεκτονικό γραφείο AEDAS, ενώ για τη διαχείριση του ξενοδοχείου και των κατοικιών θα γίνει συμφωνία με διεθνούς φήμης εταιρεία διαχείρισης.

□ Σύγχρονοι γραφειακοί χώροι: Συμφωνία συνολικού ύψους 147 εκατ. ευρώ έχει συνάψει η Lamda με την Τράπεζα Πειραιώς. Αφορά την απόκτηση από την προαναφερόμενη τράπεζα γραφείων συνολικού εμβαδού 40.000 τ.μ., για μελλοντική μετεγκατάσταση των κεντρικών γραφείων διοίκησής της στο Επιχειρηματικό Κέντρο της Λεωφόρου Βουλιαγμένης.

□ Σύγχρονοι γραφειακοί χώροι (Μνημόνιο Συνεργασίας): Συμφωνία (σε επίπεδο Μνημονίου Συνεργασίας - MoU) έχει ανακοινώσει η Lamda και με την Eurobank. Τα δύο μέρη θα εξετάσουν τη απόκτηση από την τράπεζα οικοπέδου (εμβαδού περίπου 18 χιλ. τ.μ.), χωροθετημένου εντός του Επιχειρηματικού Κέντρου της Λεωφόρου Βουλιαγμένης, εντός του οποίου θα αναπτυχθεί ψηλό κτήριο αμιγούς χρήσης γραφείων συνολικού εμβαδού 40.000 τ.μ. προκειμένου να μεταφερθούν εκεί τα γραφεία της τράπεζας. Η συνολική επένδυση για την ανάπτυξη αυτή υπολογίζεται σε 140 εκατ. ευρώ.

□ Κτήριο κατοικιών, χώροι εστίασης αναψυχής κ.ά.: Με την Orilina Properties ΑΕΕΑΠ η Lamda έχει συμφωνήσει την απόκτηση από την πρώτη του δικαιώματος επιφανείας επί τμημάτων της Ζώνης Ανάπτυξης του Παράκτιου Μετώπου του Ελληνικού και ειδικότερα επί οικοπέδων, στην ευρύτερη περιοχή της μαρίνας του Αγίου Κοσμά, ανάμεσα στον οικιστικό πύργο Riviera Tower και τον εμπορικό προορισμό του Riviera Galleria. Η Orilina θα αναπτύξει κτήριο κατοικιών και λοιπών βοηθητικών εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης αυτών, κτήριο που θα περιλαμβάνει χώρους εστίασης, αναψυχής, ευεξίας, εκδηλώσεων, καθώς και πώλησης συναφών προς την εστίαση προϊόντων, επένδυση συνολικού ύψους 70 εκατ. ευρώ.

□ Εμπορικό πάρκο λιανικής: Τη δημιουργία εμπορικού πάρκου λιανικής, με καταστήματα μεγάλης επιφάνειας (Big Boxes) επίσης στην περιοχή της Λεωφόρου Βουλιαγμένης, προβλέπει η συμφωνία της Lamda με τον όμιλο Φουρλή, συνολική επένδυση ύψους 55 εκατ. ευρώ. Το κόστος αγοράς από τη Φουρλή των διηρημένων ιδιοκτησιών και του αντίστοιχου ποσοστού συνιδιοκτησίας επί μέρους του οικοδομικού τετραγώνου εντός του οποίου θα αναπτυχθεί το εμπορικό κέντρο ανέρχεται σε 30 εκατ. ευρώ.

□ Σχολικό συγκρότημα: Η τελευταία συμφωνία που έχει ανακοινωθεί αφορά τη δημιουργία σχολικού συγκροτήματος πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας προβλέπει τη μακροχρόνια μίσθωση οικοπέδου στην Prodea ΑΕΕΑΠ η οποία θα αναπτύξει σχολικές εγκαταστάσεις τις οποίες θα εκμισθώσει στην Costeas - Geitonas School.

Η νέα τάξη πραγμάτων στην αγορά χρέους

Μία από τις πιο ήρεμες αγορές χρέους στον κόσμο, η ευρωπαϊκή, έχει «ξυπνήσει» για τα καλά, ανατρέποντας τα δεδομένα για traders, κυβερνήσεις και επιχειρήσεις. Όπως επισημαίνεται σε ανάλυση του Bloomberg φέτος η μεταβλητότητα στα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα έχει χτυπήσει «κόκκινο», καθώς οι επενδυτές έχουν να αντιμετωπίσουν δύο αντίρροπες δυνάμεις.

Από τη μία η ΕΚΤ αύξησε τον Ιούλιο τα επιτόκια για πρώτη φορά από το 2011 και ετοιμάζει νέες επιθετικές αυξήσεις προκειμένου να θέσει υπό έλεγχο τον πληθωρισμό - παράγοντας που πιέζει τις τιμές των ομολόγων προς τα κάτω και τις αποδόσεις τους προς τα επάνω. Από την άλλη όμως ο κίνδυνος της ύφεσης γίνεται ολοένα και πιο ορατός. Και σε περιόδους ύφεσης τα κρατικά ομόλογα αποτελούν ασφαλές καταφύγιο.

Για να αντιληφθεί κανείς την έκταση της αστάθειας, η απόδοση του γερμανικού κρατικού ομολόγου 10ετους διάρκειας έχει καταγράψει κίνηση τουλάχιστον 10 μονάδων βάσης (άνοδο ή πτώση) σε σχεδόν 80 συνεδριάσεις φέτος. Κάτι αντίστοιχο συνέβη μόνο μία φορά το 2021. Υπό τις συνθήκες αυτές το κόστος για hedging έχει εκτιναχθεί στα ύψη.

Πρόκειται για μία αλλαγή καθεστώτος για τους traders, σημειώνει το Bloomberg. Επί χρόνια η ισχυρή στήριξη της ΕΚΤ, το άφθονο, φθηνό χρήμα, διατηρούσε την αγορά σε «λήθαργο». Σήμερα οι traders βρίσκονται σε διαρκή επαγρύπνηση και πρέπει να είναι προετοιμασμένοι για αλλεπάλληλες ανατροπές, αφού οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ διεμήνυσαν πως δεν θα δίνουν πλέον κατεύθυνση για τις επικείμενες πολιτικές αποφάσεις. Η απόφαση αυτή έχει αφήσει την αγορά στο έλεος των μακροοικονομικών δεδομένων, αλλά και γεωπολιτικών εξελίξεων, για την έκβαση των οποίων δεν είναι κανείς βέβαιος. Καθοριστικές είναι βεβαίως οι κινήσεις της Ρωσίας στο ενεργειακό μέτωπο.

Βεβαίως δεν επηρεάζονται μόνο οι ευρωπαϊκές αγορές, αφού μιλάμε για μία νέα παγκόσμια κρίση. Ωστόσο σε άλλες γωνιές του πλανήτη η τόσο έντονη μεταβλητότητα είναι πιο συνηθισμένο φαινόμενο. Τα ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα λειτουργούσαν πάντα ως επενδυτικό καταφύγιο σε περιόδους αναταραχής και αυτό είναι που σήμερα αλλάζει, δημιουργώντας μία νέα τάξη πραγμάτων και στην αγορά χρέους.

Από τον Απρίλιο μόνο τα γερμανικά κρατικά ομόλογα διετούς διάρκειας είδαν τις αποδόσεις τους να υποχωρούν κατά τουλάχιστον 20 μονάδες βάσης σε τρεις συνεδριάσεις και να αυξάνονται κατά 20 μονάδες ακόμη μία φορά. Τέτοιας κλίμακας κινήσεις στις αποδόσεις των Bunds είχαμε να δούμε από το 2011 κατά το απόγειο της κρίσης χρέους στην Ευρωζώνη.

Σημειώνεται ότι αυτή την εβδομάδα θα έχουμε εκδόσεις ύψους 9 δισ. ευρώ από τη Γερμανία και την Αυστρία, ενώ σε εκδόσεις κρατικών ομολόγων θα προχωρήσει και η Βρετανία με στόχο να αντλήσει 1,75 δισ. στερλίνες.

Πηγή: Bloomberg

Γερμανία: Το Βερολίνο αποκλείει το ενδεχόμενο λειτουργίας του αγωγού Nord Stream 2

Η γερμανική κυβέρνηση αποκλείει το ενδεχόμενο λειτουργίας του γερμανορωσικού αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2, τόνισε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, απαντώντας σε σχετικά σχόλια του Κρεμλίνου και του πρώην καγκελάρου Γκέρχαρντ Σρέντερ. Η Siemens Energy από την πλευρά της τόνισε ότι δεν έχει παραδώσει τουρμπίνες για τον Nord Stream 2, αλλά και ότι η τουρμπίνα που επισκεύασε για τον Nord Stream 1 δεν έχει καταστεί δυνατό έως τώρα να επιστραφεί στην Gazprom.

«Ναι, το αποκλείει», δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Στέφεν Χέμπεστραϊτ για λογαριασμό του καγκελάρου, όταν ερωτήθηκε αν ο Όλαφ Σολτς εξακολουθεί να αποκλείει κάθε ενδεχόμενο αναθεώρησης της απόφασης περί εγκατάλειψης του Nord Stream 2. Την προηγούμενη εβδομάδα ο πρώην καγκελάριος Γκέρχαρντ Σρέντερ, σε συνέντευξή του στο Stern είχε δηλώσει ότι η λειτουργία του Nord Stream 2 θα έλυne τα προβλήματα τροφοδοσίας της Γερμανίας και της Ευρώπης με φυσικό αέριο, ενώ και ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ είχε αναφέρει ότι ο Βλαντίμιρ Πούτιν είχε μιλήσει σχετικά στον κ. Σρέντερ κατά την πρόσφατη συνάντησή τους στη Μόσχα.

«Η εταιρεία δεν έχει παραδώσει τουρμπίνες»

Σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Siemens Energy Κρίστιαν Μπρουχ, η εταιρία δεν έχει παραδώσει τουρμπίνες για τον συγκεκριμένο αγωγό, ενώ και η τουρμπίνα του Nord Stream 1 που επισκευάστηκε στον Καναδά και εστάλη στη Γερμανία προκειμένου να επιστραφεί στην Gazprom βρίσκεται ακόμη στις εγκαταστάσεις της Siemens. «Η τουρμπίνα βρίσκεται ακόμη στη Γερμανία. Πι συζητήσεις σχετικά με το εάν μπορεί να αποσταλεί, βρίσκονται σε εξέλιξη», δήλωσε ο κ. Μπρουχ.

Η ρωσική πλευρά επικαλείται το πρόβλημα με την τουρμπίνα και έχει μειώσει δραστικά τον όγκο φυσικού αερίου που διοχετεύει στον αγωγό, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει ότι για να παραλάβει το εξάρτημα θα πρέπει να αρθούν οι κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας.

Ο κ. Μπρουχ απέρριψε πάντως κάθε ενδεχόμενο νομικών συνεπειών για την εταιρία του, καθώς, όπως είπε, η Siemens Energy έχει τηρήσει απολύτως τις συμφωνίες της και μπορεί να αποδείξει ότι έχει κάνει τα πάντα προκειμένου να επισκευάσει και να παραδώσει την τουρμπίνα το συντομότερο δυνατό.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ